

MIDADAS EN L'AGRICULTURA

Observaziuns da 100 onns
dumbraziuns dals manaschis agriculs

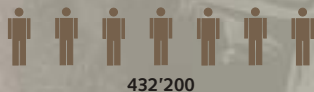
1905 1929 1939 1955 1965 1975 1985 1996 2000 2005

devi
manaschis agriculs

cun
impiegads

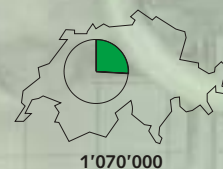
da quels eran
umens

e
dunnas.

Els cultivavan communablamain
hectaras terren agricul

ed avevan quità da
chaus biestga.

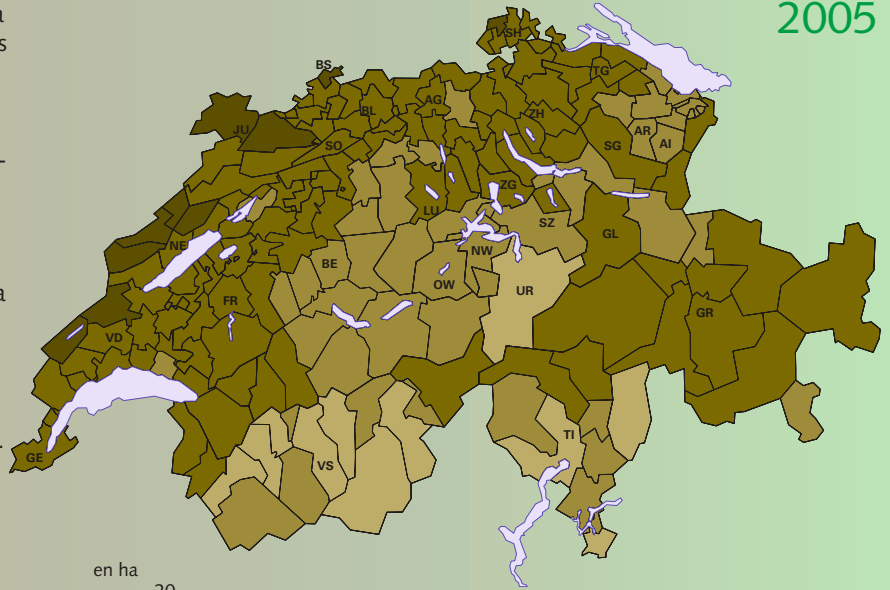

Manaschis bler pli gronds

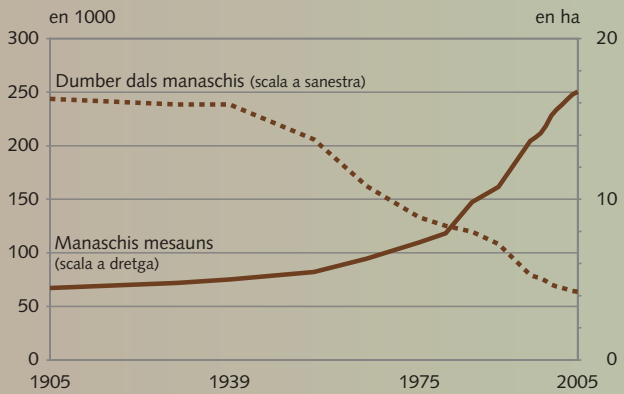
2005

La surfatscha cultivada totala en Svizra è sa sminuida ils davos 100 onns. Il dumber dals manaschis è però sa reduci anc pli ferma-main, uschia che mintga manaschi dispona d'ina surfatscha da terren agricul bler pli gronda che avant 100 onns. Il 1905 cumpigliava in manaschi en media var 4,5 ha, il 2005 16,7 ha.

Il 1905 stuevan las surfatschas dals manaschis per part vegnir calculadas a basa da la raccolta, perquai ch'i na deva da quel temp anc betg en tut la Svizra mesiraziuns dal terren. Las pastgiras d'alp eran l'onn 1905 per part inclusas en la surfatscha dal manaschi, en la dumbraziun dal 2005 betg pli.

Svilup dals manaschis agriculs

© Uffizi federal da statistica (UST)

Ils umans e las maschinas

L'onn 1905 eri oravant tut usità a la champagna ch'in scriinari, chalger, mazler u lainari aveva sper ses lavuratori anc in pitschen manaschi agricul. Oz èsi per il solit plitost uschia ch'ils tegnairchasa agriculs èn dependents d'ina ulteriura pitga d'entradas sper lur lavur principala en il manaschi puril.

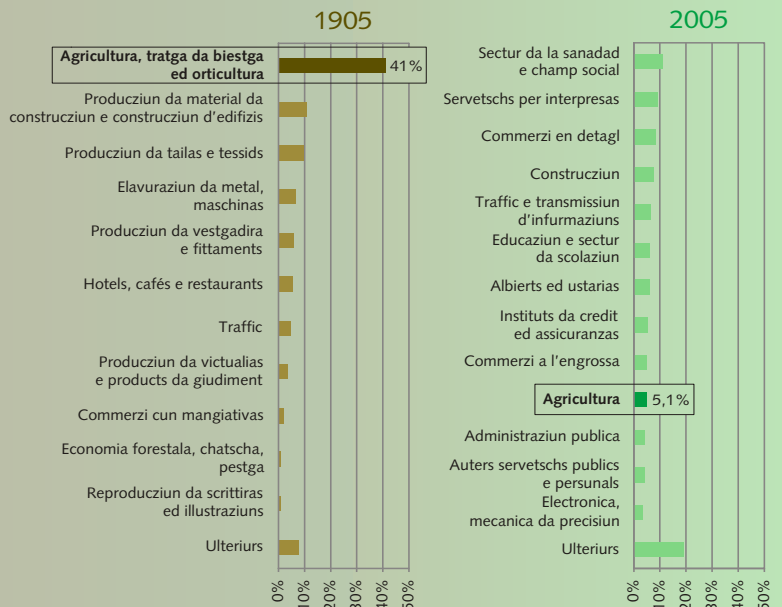
Furtauns: Agroteleorama Tärlikon, 1999.
Calculaziuns: UST, Maschinenkosten 2006,
FAT-Berichte Nr. 643

1905: In um duvrava 20 uras per segar a maun ina hectara en la planira.

2005: Ina persuna duvrava 40 minutas per segar cun maschina ina hectara en la planira.

Da plaz 1 sin plaz 10

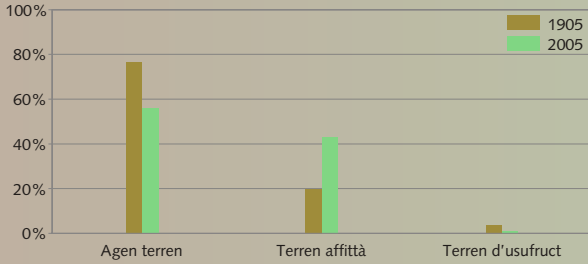
Quants pertschients da tut las personas occupadas lavuran en l'agricultura?

© Uffizi federal da statistica (UST)

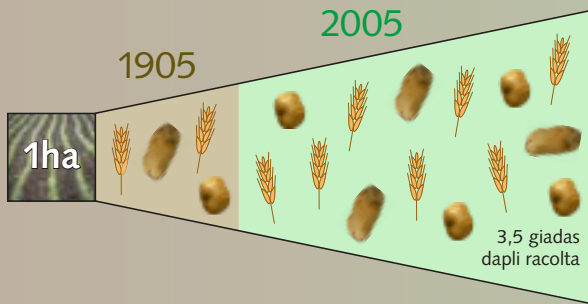
A tgi tutga il terren cultivà?

Relaziuns da proprietad

© Uffizi federal da statistica (UST)

3,5 giadas dapli racolta per hectara

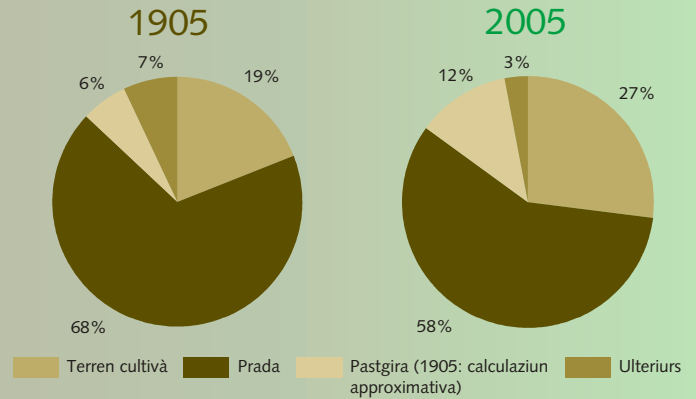

Funtauna: Hans Brugger, 1968
Uniun Purila Svizra (UPS)

© Uffizi federal da statistica (UST)

Dapli terren cultivà

Utilisaziun dal terren

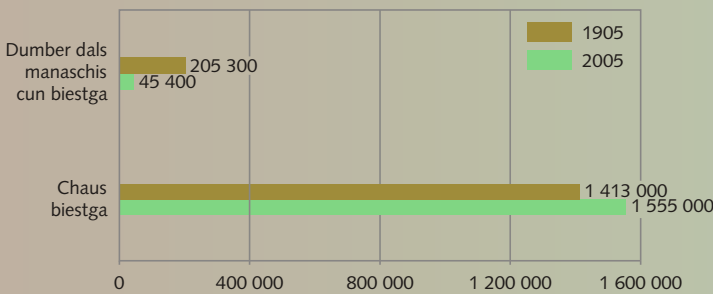
© Uffizi federal da statistica (UST)

La gronda part dal terren agricul vegn utilisada sco prà (prada e pastgira). La cumpart dals prads a la surfatscha totala è restada stabila ils ultims 100 onns, quella dal terren cultivà perencunter è creschida. Tant il 1905 sco era il 2005 è la granezza stada la pli impurtanta cultura arabla da la Svizra. La cumpart da la cultivaziun da granezza a l'entir terren cultivà muntava l'onn 1905 a stgars 55%, il 2005 a radund 60%.

La cumpart da la surfatscha che na vegniva utilisada ni sco prà ni sco terren cultivà, è sa sminuida dal 1905 en fin il 2005. Da quella categoria fan per exempel part las vignas ed ils prads da sternim. Las vignas a las costas suleglivas han savens stui far plaz a las surfatschas da terren abità ed ils prads da sternim èn per gronda part vegnids drenads ed utilisads autramain.

Muvels quasi tschintg giadas pli gronds

Tratga da biestga

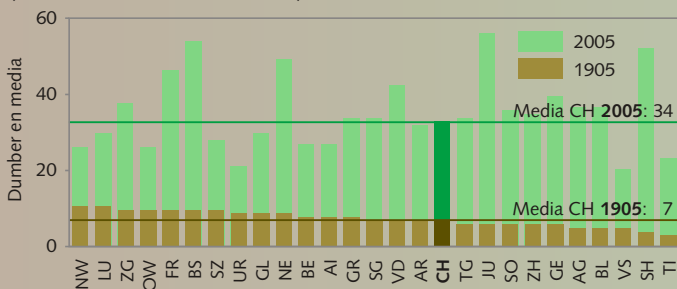
© Uffizi federal da statistica (UST)

Il 1905 dumbrava in muvel en media 7 chaus biestga, il 2005 34 chaus. L'onn 1905 eran ils chantuns Sutsilvania e Lucerna cun mintgamai 11 chaus per muvel sin l'emprim plaz, suandads dals chantuns Zug, Sursilvania e Friburg cun mintgamai 10 animals per muvel. Il 2005 è stà a la testa il chantun Giura cun 58 animals.

Funtauna: BauernZeitung

Chaus biestga per allevatur tenor chantuns (Situaziun territoriala 2005)

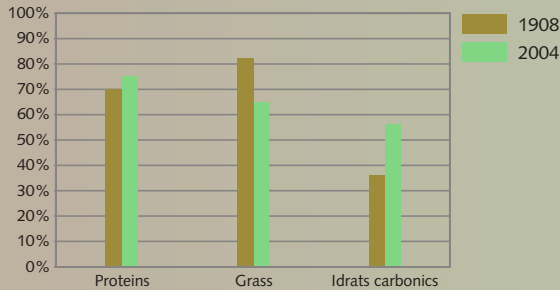

© Uffizi federal da statistica (UST)

La tratga da biestga en l'agricultura è sa sviluppada e sa midada ils ultims 100 onns a moda rasanta. Adina pli savens vegnan ils animals tegnids en stallas libras. Dapi bundant 10 onns vegn quest svilup era sustegni da las novas prescripciuns davart la tratga da biestga. L'onn 2005 vegnivan 45% dals muvels tegnids en stallas libras.

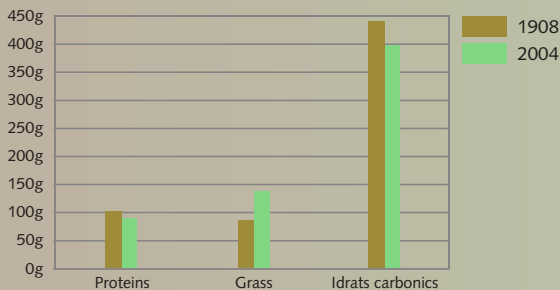
Producziun, consum ed expensas federalas

Producziun naziunala en % dal consum

Funtauna: Uniun Purila Svizra (UPS) © Uffizi federal da statistica (UST)

Consum per persuna e di (en grams)

Funtauna: Uniun Purila Svizra (UPS) © Uffizi federal da statistica (UST)

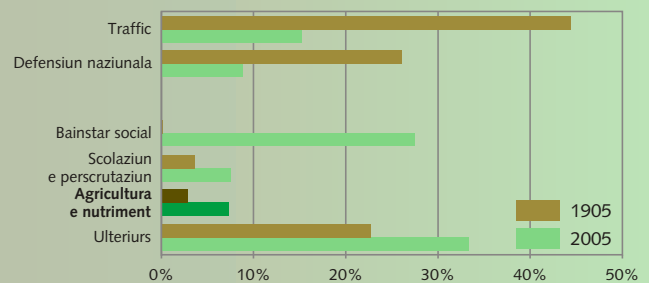
D'ulteriuras funtaunas:

Cumpareglia cun il 1908 ha l'agricultura svizra produci il 2004 en relaziun cun il consum dapli proteins ed idrats carbonics, però damain grass. Da tut questas gruppas da substanzas nutritivas n'han ins produci en Svizra ni il 1908 ni il 2004 avunda per covrir il consum naziunal.

Il consum annual da grass per persuna è creschì marcantamain davent dal 1908 en fin il 2004, entant che la populaziun ha consumà damain proteins ed idrats carbonics.

En las expensas totalas è la cumpart da las expensas federalas per l'agricultura e l'alimentaziun stada pli auta il 2005 ch'il 1905. L'onn 1905 muntava quella a 2,9%, il 2005 a 7,3%.

Expensas federalas tenor champ d'incumbensas

Funtauna: Administraziun federala da finanzas (AFF) © Uffizi federal da statistica (UST)

Infurmaziuns davart las dumbraziuns

In extract da l'emprima pagina dal questunari da l'onn 1905:

Questa dumbraziun degi porscher il fundament per ina gienerala explanaziun concernent las relaziuns dellas interpresas ella Svizra. Ella ei vegnida garegiada dall'uniun svizra de purs, dall'uniun svizra de mistergnes, dall'uniun svizra de marcadons, sco era dall'uniun svizra dils employai de hotels.

Dall'assemblea federala eis ella vegnida decretada tras conclus dils 24 de Zercladur 1904.

Tuttas persunas incaricadas culla completaziun de quest questunari ein obligadas de tener tschalaun las deposiziuns, che vegnen fatgas.

In extract da l'emprima pagina dal questunari da l'onn 2005 (translaziun dal tudestg):

Tenor la lescha federala da statistica dals 9 d'october 1992 e l'ordinaziun davart las retschertgas statisticas da la Confederaziun dals 30 da fanadur 1993, èsi obligatoric per tut ils manaschis agriculs e tut ils manaschis d'orticultura registrads da sa participar a questa dumbraziun.

Tut las persunas responsablas per la realisaziun e l'elavuraziun da la dumbraziun èn obligadas da tractar las indicaziuns en il material da retschertga tenor ils principis da la lescha per proteger datas dals 19 da zercladur 1992. Las indicaziuns vegnan utilisadas mo per intents statistics.

Ulteriuras infurmaziuns

Cifras e fatgs:

- Portal statistic da la Svizra: www.statistik.admin.ch (tema: agricultura e selvicultura). Qua pudais Vos era As inscriber per la newsletter gratuita u empustar publicaziuns.
- Pagina Web: www.agr.bfs.admin.ch. La banca da datas cun ils resultats da las dumbraziuns dals manaschis agriculs.

Litteratura:

- Ergebnisse der eidg. Betriebszählung, Band 1, Kommissionsverlag, Berna, 1908
- Ergebnisse der eidg. Betriebszählung, Band 2, Kommissionsverlag, Berna, 1910
- Hans Brugger, Statistisches Handbuch der schweizerischen Landwirtschaft, Verbandsdruckerei AG, Berna, 1968
- Hans Brugger, Die schweizerische Landwirtschaft 1850–1914, Verlag Huber, Frauenfeld, 1978.

Impressum

Editur: Uffizi federal da statistica (UST)
 Secziun ambient, svilup duravel ed agricultura
 Concepziun, redacziun: Marianne Saxer, UST
 Infurmaziun: 032 713 63 78
 E-mail: agr@bfs.admin.ch
 Numer d'empustaziun: 828-0500
 Translaziun: Lia Rumantscha, Cuira
 Grafica/Layout: UST, Rouge de Mars, Neuchâtel
 Copyright: UST, Neuchâtel 2006
 Cun l'indicaziun da la funtauna è permessa la reproducziun – danor quella per il diever commerzial
 Datas: Las datas derivan dals onns 1905 e 2005, ubain dals onns avant u suenter disponibels. Las datas per l'onn 2005 èn per part provisoricar.
 Illustraziun da cuverta a sanestra: © Collecziun Ernst Brunner, Institut svizzer per la folcloristica, Basilea
 Illustraziun da cuverta a dretga: © DeLaval AG, Sursee